

Beslutningsforslag nr. B 141. Fremsat den 6. april 1988 af Dorte Bennedsen (S), Bakholt (S), Erling Christensen (S), Pernille Forchhammer (S), Lone Møller (S), Henning Rasmussen (S) og Stavav (S)

Forslag til folketingsbeslutning om bydelsråd i København

Folketinget pålægger regeringen inden den 15. oktober 1988 at fremsætte lovforslag om bydelsråd i København efter følgende retningslinjer:

1. Borgerrepræsentationen skal have bemyndigelse til at oprette bydelsråd, herunder til at træffe bestemmelse om inddeling af København i bydele.
2. Bydelsrådene skal tillægges en selvstændig kompetence i kommunale anliggender, der vedrører bydelen. Afgørelsen om, hvilke opgaver (hovedsagelig serviceydelser, men også myndighedsudøvelse) der skal udlægges, træffes af Borgerrepræsentationen.
3. Der skal åbnes mulighed for, at Borgerrepræsentationen ved delegation kan henlægge opgaver til bydelsrådene.
4. Borgerrepræsentationen skal sørge for sekretariatsbetjening af bydelsrådene.
5. Finansiering skal ske i forbindelse med vedtagelse af årsbudgettet, hvor hvert af bydelsrådene tildeles en samlet bevilling. Det skal sikres, at de midler, der tildeles bydelsrådene, står i et rimeligt forhold til de hidtidige udgifter på området, og der må ikke ske en usaglig forskelsbehandling af rådene.
6. På de områder, hvor bydelsrådene er tillagt en selvstændig kompetence, skal klagemyndigheden være den samme, som hvis Borgerrepræsentationen havde truffet beslutningen. For så vidt angår opgaver, som bydelsrådene får henlagt ved delegation, skal der være klageadgang til Borgerrepræsentationen. Tilsynet med bydelsrådene skal varetages af indenrigsministeren.
7. Valgmåden skal være almindelig og lige valg blandt bydelsvælgere, jf. betænkning nr. 1114/1987 om Københavns Kommunes styrelse. Beslutningsprocessen skal foregå efter reglerne i lov om kommunernes styrelse.

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

I 1985 nedsatte den daværende indenrigsminister et embedsmandsudvalg om Københavns Kommunes styrelse, som i sommeren 1987 afgav betænkning (Betænkning nr. 1114). Her overvejes det at inddrage København under den kommunale styrelseslov, og det foreslås, at der udarbejdes et kapitel i loven om indførelse af bydelsråd i Københavns Kommune.

I delbetænkning 539/87 fra et udvalg under Borgerrepræsentationen anså et flertal tilvejebringelsen af en hjemmel til oprettelse af bydelsstyre for en påtrængende opgave. Delbetænkningen blev afgivet af et ad hoc-udvalg til Borgerrepræsentationen.

Da indenrigsministeren i indeværende folketingsår ikke har fremsat lovforslag om ændring af de kommunale styrelseslove, har forslagsstillerne fundet det vigtigt på nuværende tidspunkt at påbegynde arbejdet på en ændring af lov om Københavns Kommunes styrelse, der indebærer hjemmel til oprettelse af bydelsråd i Københavns Kommune.

Formål

Oprettelse af bydelsråd i København vil tjene flere formål.

a) Oprettelsen vil imødekomme det generelle ønske om at styrke de demokratiske grundtræk i samfundet ved at decentralisere beslutningskompetence og ansvar. En styrkelse af nærdemokratiet vil afbøde nogle af de ulemper, størrelsen af Københavns Kommune giver anledning til.

Når beslutningerne tages tæt på de berørte borgere, vil dette give mulighed for større hensyntagen og styrke interessen for det politiske arbejde hos borgerne.

Oprettelsen af bydelsrådene vil indebære, at afstanden mellem borger og folkevalgt vil blive mindre.

b) Oprettelsen vil give mulighed for en mere effektiv sagsbehandling og en mere hensigtsmæssig ressourceudnyttelse, idet mindre enheder tæt på bor-

gerne vil kunne fungere mere uformelt og derfor hurtigere, smidigere og billigere. Samtidig bliver resultaterne formentlig »rigtigere«.

c) Bydelsrådene vil betyde, at der sker en aflastning af de eksisterende politiske organer og dermed en forbedring af arbejdsforholdene i Borgerrepræsentationen.

Bemærkninger til de enkelte punkter

Ad 1

Det foreslås her, at bemyndigelsen til at oprette bydelsråd og til at inddele København i områder skal ligge hos Borgerrepræsentationen. Københavns Kommune må kunne formodes at bære en inddeling i 14-16 bydele. De fleste bydele vil dermed få et befolkningsgrundlag på 25.000-50.000 indbyggere.

Det er afgørende for bydelsrådenes succes, at de geografiske områder er klart afgrænsede. Borgerrepræsentationens afgørelse skal godkendes af indenrigsministeren.

Ad 2

Det foreslås at give bydelsrådene en selvstændig kompetence. Et folkevalgt bydelsråd, der har et selvstændigt folkeligt mandat, bør kunne træffe beslutninger uafhængigt af Borgerrepræsentationen. Ligeledes er selvstændig kompetence for bydelsrådene en forudsætning for, at Borgerrepræsentationen opnår en reel aflastning.

Afgørelsen om, hvilke opgaver der skal udlægges, træffes af Borgerrepræsentationen. Dette vil skabe de bedste muligheder for et godt samarbejde mellem bydelsrådene og Borgerrepræsentationen. Det er dog ligeledes en forudsætning for et godt samarbejde, at der fra starten udlægges tilstrækkeligt med opgaver, således at arbejdet i bydelsrådene bliver meningsfyldt.

Opgaverne vil først og fremmest være på serviceområdet, idet der her vil være størst fordel og politisk interesse for en lokal varetagelse. Udlægning af opgaver, der indebærer myndighedsudøvelse (afgørel-

ser), bør i det omfang, opgaverne er lovbundne, ikke finde sted, idet disse ikke har lokal interesse og det ikke kan anses for hensigtsmæssigt ud fra en administrativ effektivitetsbetragtning. Myndighedsudøvelsen kan også indeholde skøn, og er der plads til politiske skøn, f.eks. i lokalplansager, bør disse afgørelser kunne udlægges.

Visse opgaver er i dag tillagt brugerorganer (skole-nævn, forældreråd, beboerråd). Disse brugerorganer bør der tages hensyn til, men det kan ikke generelt udelukkes, at opgaver kan flyttes fra brugerorganer til bydelsråd. Generelt er det meget vigtigt, at de udlagte funktioner er veldefinerede, og at de tildeles samtlige bydelsråd.

Ad 3

Det foreslås, at Borgerrepræsentationen ligeledes bør kunne delegere opgaver til bydelsrådene. Borgerrepræsentationen skal føre en vis kontrol og tilsyn med udøvelsen af de delegerede beføjelser. De uddelegerede opgaver bør udgøre en mindre del af bydelsrådenes opgaver.

Ad 4

Det foreslås, at bydelsrådene skal have sekretariatsbetjening fra den eksisterende kommunale administration. Dette vil give en klar fordel i form af administrativ kontinuitet, og problemer med overflytning af personale undgås. En selvstændig bydelsadministration er ikke særlig hensigtsmæssig ved en gradvis udlægning af opgaverne til selvstændig afgørelse i bydelsrådene og heller ikke egnet ved delegation. Henlægges der væsentlige opgaver til bydelsrådene, bør der etableres et bydelskontor/sekretariat.

Ad 5

Finansieringen af bydelsrådene skal ske ved en tildeling af en samlet bevilling. De afsatte midler skal stå i rimeligt forhold til de hidtidige udgifter på områderne, således at bydelsrådene har mulighed for at løse opgaverne. Det skal endvidere sikres, at der ikke sker en usaglig forskelsbehandling, og der må tages højde for, at der er store forskelle mellem de enkelte bydeles udgiftsbehov på forskellige områder med hensyn til befolkningens sammensætning, boligmasse osv. Bydelsrådene skal have indflydelse på den del af budgettet, som vedrører deres virksomhed, og skal komme med forslag til budgettet. Dette vil styrke

samarbejdsmulighederne mellem Borgerrepræsentationen og bydelsrådene. Indenrigsministeren skal fastsætte regler om Borgerrepræsentationens meddelelse af bevilling til bydelsrådene.

Der bør som hovedregel ikke kunne gives tillægsbevillinger til udgifter, som bydelsrådene kunne eller burde have taget i betragtning ved budgetforslagsudarbejdelse. Lovbundne eller på anden måde uafviselige udgifter, som fremkommer efter budgetforslagene, skal kunne dækkes ved tillægsbevilling.

Ad 6

I det omfang bydelsrådene har selvstændig kompetence, bør borgerne kunne klage til de almindelige klagemyndigheder i samme omfang, som hvis afgørelserne var truffet af Borgerrepræsentationen. Overdragelse af beslutningsmyndighed til bydelsrådene bør selvfølgelig ikke medføre, at borgerne berøves klageadgang og dermed får forringet deres retsstilling.

I det omfang opgaverne er delegeret til bydelsrådene, bør der være mulighed for klageadgang til Borgerrepræsentationen i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige grundsætninger. Bydelsrådene bør undergives almindeligt kommunalt tilsyn. Tilsynet med Københavns Kommune udøves af indenrigsministeren, og ministeren bør også være tilsynsmyndighed i relation til bydelsrådene.

Ad 7

Valgret til bydelsrådene foreslås tillagt personer, som har valgret til Borgerrepræsentationen og bopæl i bydelen. Endvidere foreslås det, at enhver, som har valgret, er valgbar. Ingen skal dog samtidig kunne være medlem af Borgerrepræsentationen og af et bydelsråd. Bydelsrådenes medlemmer foreslås valgt for 4 år samtidig med valg til Borgerrepræsentationen og i øvrigt efter reglerne i den kommunale valglov. Bydelsrådenes medlemstal foreslås fastsat til mindst 9 og højst 15.

Bydelsrådenes beslutningsproces vil med visse tillem্পninger kunne foregå efter reglerne i den kommunale styrelseslov om kommunalbestyrelsens beslutningsproces. Reglerne om kommunalbestyrelsesmedlemmers rettigheder og pligter foreslås ligeledes anvendt på bydelsrådenes medlemmer med visse tillem্পninger.